

Kodukant Läänemaa LEADER ettevõtlus meetme infotund

Maarja Pikk mets
Liis Moor
7.08.2025

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

Mis on teemaks?

- Meetme eesmärgid
- Toetatavad tegevusvaldkonnad
- Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud
- Nõuded taotlejale ja taotlusele
- Nõuded projekti elluviimisele
- Maksetaotluse esitamine
- Toetuse saaja kohustused
- Hindamiskriteeriumid

Kodukant Läänemaa VISIOON AASTAKS 2029

Aastal 2029 on Kodukant Läänemaa tegevuspiirkond mitmekülgne ja innovaatiline ettevõtlus- ja külastuskeskkond, kus kasutatakse säästvalt ja targalt kohalikke ressursse ja pärandit ning luuakse väärt töökohti elanikkonnale.

Siinne elukeskkond pakub võimalusi erinevateks elustiilideks, on turvaline ning vastab eri vanusegruppide vajadustele. Kvaliteetne avalik ruum toetab vaimse ja füüsilise tervise hoidmist ja enesearengut.

Piirkonnas elavad rahulolevad ja teotahtelised inimesed ning pulbitseb aastaringne elu. Siinsed kogukonnad on aktiivsed ning tugeva identiteediga. Tegevuspiirkond on tuntud ja eristuva kuvandiga.

MEEDE 1

ETTEVÕTLUSE ARENDAMINE

EESMÄRGID

- 1.1: Loodud on tingimused töökohtade (sh kõrgema lisandväärtuse- ja palgatasemega) tekkeks ja säilimiseks.
- 1.2: Ettevõtluses kasutatakse kestlikult kohalikke ressursse ning tuuakse esile piirkonna eripära ning loodus- ja kultuuripärandit.
- 1.3: Piirkonna elanike ja külastajate jaoks olulised teenused on aastaringelt kättesaadavad.

HORISONTAALSED EESMÄRGID

- keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste rakendamine;
- innovaatiliste lahenduste rakendamine;
- koostöövõrgustike loomine ja arendamine;
- noorte aktiivsuse tõstmine.

HORISONTAALSED EESMÄRGID – näited

KESKONNA- JA KLIIMASÕBRALIKE LAHENDUSTE RAKENDAMINE

- 👍 Päikesepaneelide paigaldamine majutus- või tootmishoonele taastuenergia tootmiseks.
- 👎 Uue, efektiivsema seadme soetamine, mis vähendab kütusekulu tänu harvemale objektil käimisele – kuigi kulude kokkuvõtte on positiivne, ei ole tegemist sisuliselt keskkonnasõbraliku lahenduse rakendamisega.

INNOVAATILISTE LAHENDUSTE RAKENDAMINE

- 👍 DTF-printeri soetamine uuendusliku trükitehnoloogia kasutuselevõtuks.
- 👎 Päikesepaneelide paigaldamine – kuigi tegu on positiivse sammuga keskkonna suunal, ei kvalifitseeru see iseenesest innovaatilise lahendusena, kuna tegemist on laialdaselt levinud tehnoloogiaga.

KOOSTÖÖVÕRGUSTIKE LOOMINE JA ARENDAMINE

- 👍 Piirkondliku pakiautomaadi (temperatuuri hoidva) paigaldamine, mida saavad kasutada mitmed kohalikud tootjad oma toodangu tarbijateni toimetamiseks – näitab reaalselt koostööd ja ühise taristulahenduse loomist.
- 👎 Majutustevõtte plaanib hiljem osta kohalikke tooteid ja teenuseid – kuigi see võib edendada kohalikku majandust, ei looda ega arendata projekti raames otseselt koostöövõrgustikku.

NOORTE AKTIIVSUSE TÕSTMINE

- 👍 Spetsiifiliselt noortele suunatud koolituste väljatöötamine ja läbiviimine. / Taotleja on kuni 30 aastane.
- 👎 Ettevõtte teenuse/töövõimaluse potentsiaalseks sihtrühmaks on noored – noored ei ole aga projekti otsesed kasusaajad ega ole nende aktiivsust tõstmise tegevuste otsene fookus.

TOETATAVAD TEGEVUSVALDKONNAD

- ettevõtluseks vajalike **investeeringute tegemine**, sh investeeringud keskkonnasõbralikesse lahendustesse ja energiatõhususe parandamisesse;
- ettevõtlusalaste **koostöövõrgustike arendamine**;
- **noorte ettevõtlusaktiivsuse tõstmine**;
- **ettevõtlusinnovatsiooni** toetavate tegevuste elluviimine (sh teenusdisain ja prototüüpide loomine);
- **kohalikul ressursil ja eripäral põhinevate toodete ja teenuste arendamine**;
- piirkonnas puuduvate teenuste loomine, sh kogukonnateenuste arendamine.

MITTETOETATAVAD TEGEVUSVALDKONNAD

- kalandusega seotud tegevused (Läänemaa Rannakalanduse Seltsi poolt toetatavad tegevused).

Abikõlblikud kulud:

- **investeeringud materiaalsesse või immateriaalsesse varasse** (taristu, hooned, seadmed, tarkvara jne), sh taastuvenergia lahendustesse taotleja enda tarbeks;
- **investeeringuga otseselt seotud tööde ja teenuste kulud**, kuni 15% investeeringu maksumusest, sh:
 - ehitamisega seotud ettevalmistavate tööde kulud, sh keskkonnamõju hindamise, energiaauditi, teostatavusuuringu, projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja geodeetilise uurimistöö kulud; omanikujärelevalve ja muinsuskaitsejärelevalve kulud;
 - koolituskulud;
 - turundustegevuse, sh turu-uuringu läbiviimise kulud;
- ühistegevuse raames elluviidavate **mitteinvesteeringute**, sh koolitustegevuse, turunduse, sündmuste korraldamise, ja projektijuhtimise kulud;
- ühistegevusega otseselt seotud investeeringud, kuni 15% ühistegevuse maksumusest.

Mitteabikõlblikud kulud:

- projektijuhtimise kulud, v.a ühistegevuse puhul kuni 50% ühistegevuse maksumusest;
- ühistegevuse raames tehtavad püsikulu tüüpi kulud (näiteks kontoriruumi rent ja kommunaalkulud);
- kinnistu ostmise kulud;
- taastuvenergia, sh. päikese-, tuule- ja hüdroenergia kasutuselevõtmise kulud eraldiseisva ettevõtlusena tulu teenimise eesmärgil;
- kõik muud LEADER määrusest tulenevad mitteabikõlblikud kulud.

TOETUSMÄÄR

- 15% kuni 60%
- kogukonnateenuse puhul maksimaalselt 90%
- väikelaeva, maastiku- ja mootorsõiduki, välja arvatud liikurmasina soetamisel maksimaalselt 30%

TOETUSSUMMA

- 5 000€ kuni 80 000€, suurprojektidel 160 000€

NÕUDED TAOTLEJALE

- KKLM tegevuspiirkonnas tegutsev mikro- või väikeettevõtte (OÜ, AS, FIE);
- registreeritud vähemalt 12 kuud enne taotlemist;
- taotlemisele eelneva majandusaasta käive vähemalt 5000 eurot;
- eelnevate KKLM LEADER projektide vähemalt esimene maksetaotlus on esitatud.

KÕIKI TÜÜPI PROJEKTIDE PUHUL NÕUTAVAD DOKUMENDID

- taotlemisele eelneva majandusaasta aruanne;
- taotleja juhtimis- ja järelevalveorganitesse kuuluvate isikute nimekiri, kui see ei ole äriregistrist kättesaadav;
- hinnapakumised ja hinnapäringud;
- finantsprognoos (toetustaotlus > 10 000 eurot) VÕI kulude-tulude prognoos (toetustaotlus ≤ 10 000 eurot).

EHITUSTEgevuse PUHUL NõUTAVAD LISADOKUMENDID

- kohaliku omavalitsuse poolt väljastatud ehitustegevuse tingimused;
- ehituse hinnapakkumised PRIA vormil;
- ehitamise korral väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt;
- ehitise ja/või maa kasutusõigust tõendavad dokumendid, v.a juhul, kui hoone on taotleja omandis.

SEADME SOETAMISE KORRAL NÕUTAVAD LISADOKUMENDID

- ehitise kasutusõigust tõendavad dokumendid kui seade paigaldatakse või kasutatakse ehitises, v.a juhul, kui hoone on taotleja omandis;
- kasutatud seadme soetamise korral tuleb esitada:
- hinnapakkuja kinnituskiri, et seadme soetamiseks ei ole varem saadud toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi;
- hinnapakkuja kinnituskiri, et seadme eeldatav kasutusiga kestab vähemalt sihipärase kasutamise perioodi lõpuni;
- hinnapakumised, mis tõendavad, et seadme hind on madalam uue samaväärse seadme hinnast.

ÜHISTEGEVUSE PUHUL NÕUTAVAD LISADOKUMENDID

- ühistegevuse tegevuskava, mis sisaldab:
- ühistegevuses osaleva(te) partneri(te) andmeid ning osalevate poolte üksikasjalikku ülesannete kirjeldust;
- ühistegevuse ning selle eesmärgi ja tulemuse kirjeldust, sealhulgas laiemat mõju tegevuspiirkonnale;
- olukorra kirjeldust, mille lahendamisele on ühistegevus suunatud.

SUURPROJEKTI PUHUL NÕUTAVAD LISADOKUMENDID

- taotleja poolt allkirjastatud projekti ankeet, mis kirjeldab projekti eesmärki, tegevusi ja eelarvet;
- MTÜ Kodukant Läänemaa üldkoosoleku otsus suurprojekti taotlusvooru esitamise lubamise kohta.

KOGUKONNATEENUSE PUHUL NÕUTAVAD LISADOKUMENDID

- taotleja poolt allkirjastatud projekti ankeet, mis kirjeldab projekti eesmärki, tegevusi ja eelarvet;
- MTÜ Kodukant Läänemaa üldkoosoleku otsus kogukonnateenuse projekti taotlusvooru esitamise lubamise kohta.

NÕUDED HINNAPAKKUMISTELE JA HINNAPÄRINGUTELE

- kulurea KM-ta maksumus > 5 000 eurot, 3 võrreldavat **hinnapakkumust + hinnapäring**;
- kulurea KM-ta maksumus > 1 000 eurot, vähemalt **1 hinnapakkumus**;
- projektitoetuse taotleja võib küsida alla kolme hinnapakkumuse, kui kolme hinnapakkumust küsida ei ole objektiivselt võimalik;
- **hinnapakkumust ei tohi küsida endaga seotud isikutelt** (va ühistegevusega seotud projektijuhtimine).
- **hinnapakkujad ei tohi olla omavahel seotud**;
- hinnapakkumused peab võtma **asjakohastelt hinnapakkujatelt**. Hinnapakkuja on asjakohane, kui ta tegutseb valdkonnas, mille tooteid/teenuseid ta pakub.

HINNAPAKKUMUS SISALDAB:

- projektitoetuse taotleja nime
- hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid
- hinnapakumuse väljastamise kuupäeva
- töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

Hinnapakumuseks loetakse ka muud dokumenti, millest peavad selguma nimetatud andmed, välja arvatud taotleja nimi, hinnapakkuja registrikood ja töö, teenuse või vara käibemaksuta maksumus.

HINNAPÄRING:

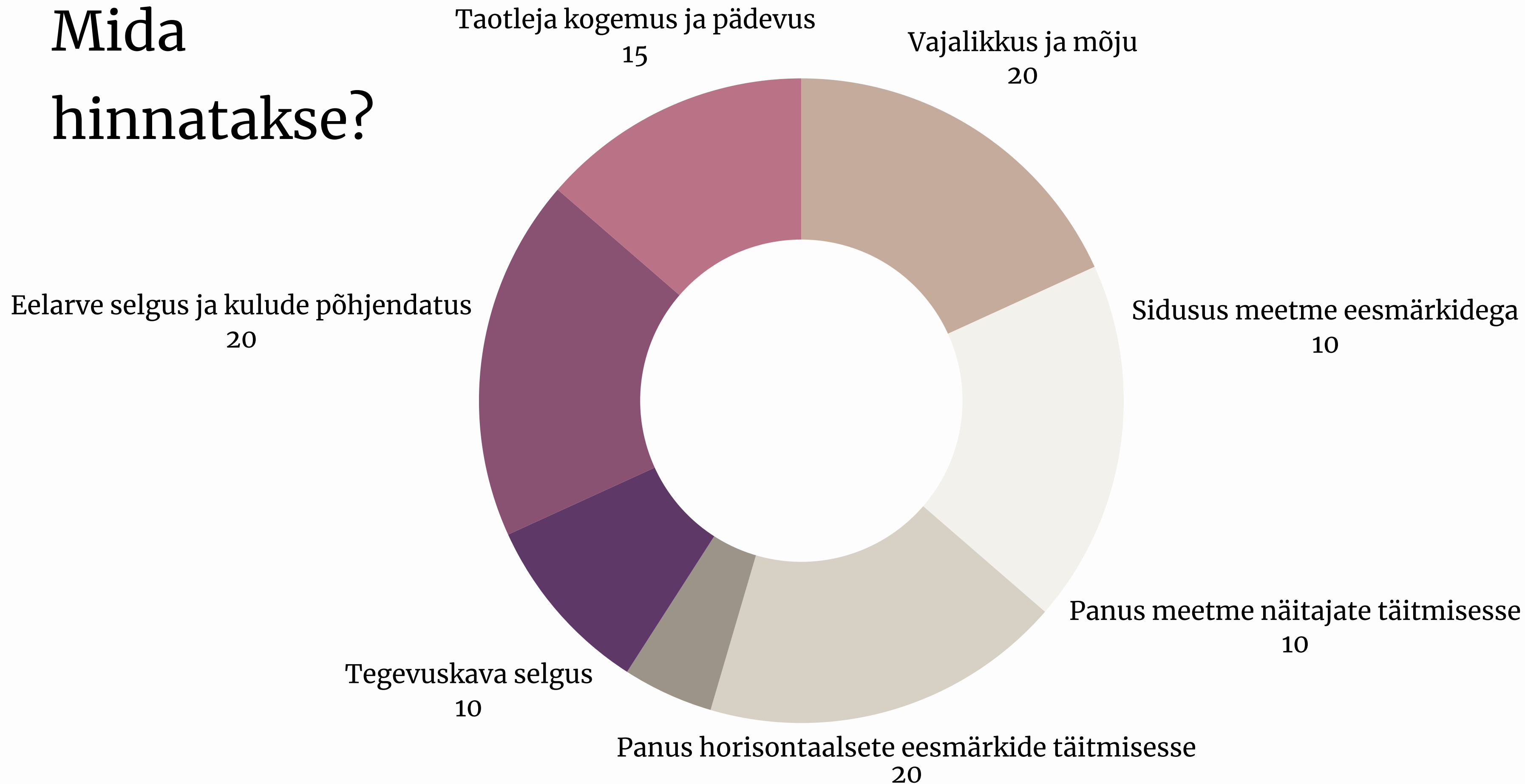
- kirjeldab täpselt ostetavat tööd, teenust või vara:
- tehnilised tingimused, millele peab vastama (mitte konkreetne toode või mudel);
- arvandmed (kogused, mõõtühikud).

EHITUSTEGEVUSE PUHUL

NB! Mitteabikõlbulik on sellise ehitustegevuse kulu, mis ei võimalda selle elluviimise järel ehitist sihipäraselt kasutada.

TEGEVUS	ABIKÕLBLIKUD KULUD
Lihtsamad ehitustööd, mis ei vaja ehitusteatist ega ehitusluba (näiteks värvimine, tapeetimine)	Ehitusmaterjali kulu ilma ehitustegevuse kuluta (nn iseehitamine) Ehitusalal tegutseva ettevõtja kulud (EMTAK)
Ehitustööd, mis vajavad ehitusteatist	Ehitusalal tegutseva ettevõtja kulud (EMTAK)
Ehitustööd, mis vajavad ehitusluba	EhS § 25 kohase kvalifikatsiooniga ehitusalal tegutseva ettevõtja kulud (MTR)

Mida hinnatakse?

TEGEVUSE ALUSTAMINE

- kulutused on abikõlblikud alates enne projektitaotluse esitamisele järgnevast päevast, v.a ettevalmistav töö (mitte enne 1. jaanuari 2023).

PROJEKTI TÄHTAJAD

- tegevustega tuleb alustada 9 kuu jooksul al PRIA rahuldamisotsusest;
- projekt tuleb viia ellu 2 aasta jooksul PRIA rahuldamisotsusest.

TEAVITAMISNÕUDED

- märgistada toetatav objekt (tahvel/stend/plakat) nähtaval kohal, kui toetus ületab 10 000 eurot.
- kasutada EL embleemi ja teksti „Rahastanud/Kaasrahasanud Euroopa Liit“ teabematerjalides ja veebis.
- füüsilisest isikust toetuse saaja tagab asjakohase teabe nähtavuse (plakat, stend, veeb).

MAKSETAOTLUSE ESITAMINE

- maksetaotluse esitamine e-PRIA keskkonnas;
- maksetaotlust saab esitada projekti taotluses toodud etappide kaupa. Ühe-etapilise projekti puhul saab esitada ainult ühe maksetaotluse;
- maksetaotlus sisaldab elluviidud tegevuse tulemuse kirjeldust ja tõendusdokumenti;
- maksetaotluse esitamisel peavad olema saavutatud tegevuse eesmärgid;
- maksetaotlus tuleb esitada kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
- toetus makstakse välja kindlasummalise maksena PRIA poolt heakskiidetud eelarveprojekti alusel;
- PRIA kontrollib maksetaotlusega esitatud aruande ja dokumentide nõuetekohasust ning teeb toetuse maksmise otsuse 40 tööpäeva jooksul.

TOETUSE SAAJA KOHUSTUB

- säilitama ja kasutama projektitoetuse abil ehitatud, renoveeritud või soetatud vara sihtotstarbeliselt;
- võimaldama auditi, järelevalve ja muid toetuse saamisega seotud kontrollide läbiviimist;
- esitama MTÜ Kodukant Läänemaa või PRIA nõudmisel projektitoetuse kasutamisega seotud seireandmeid;
- täitma toetusega seotud teavitamisnõudeid.

Sihipärase kasutamise periood on **vähemalt kolm aastat** arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja on ettevõtja.

KKLM taotluste
vastuvõtt
3.-16.09.2025

Taotluste
tehniline kontroll
17.09-14.10

Juhatuse kinnitus
15.-17.10

Hindamine
20.10-14.11

Protokolli esitamine
17.-21.11

Pingerea
kinnitamine
24.-28.11

Otsuse edastamine
PRIA-le
1.-5.12

PRIA menetlus ja
rahastusotsuse
tegemine
70 tööpäeva

PANE TÄHELE!

Juhul, kui tegevusrühm või PRIA teeb taotluse kohta järelepärimise:

- vasta etteantud aja jooksul;
- muuda taotluses ainult neid asju, mille kohta on küsitud;
- taotluse muutmine toimub e-PRIAs läbi muudatustaotluse;
- taotluse tagasivõtmisega e-PRIAs võetakse tagasi kogu taotlus (uuesti esitada ei saa).

Tule konsultatsioonile!

 +372 56 907 685

 maarja.pikk mets@kklm.ee

 Karja 27, Haapsalu

 www.kklm.ee